

Спеціалізована школа І-ІІІ ступенів №3 з поглибленим вивченням окремих предметів Маріупольської міської ради Донецької області

**Діяльнісний підхід у навчанні молодших школярів
з метою формування ключових компетентностей
в освітньому процесі**

*(опис досвіду роботи вчителя початкових класів
Матус Ганни Сергіївни)*

2021 рік

«Єдиний шлях, що веде до знань, – це діяльність»

Дж.Б.Шоу

Зміни, які відбуваються в сучасному високотехнологічному світі, вимагають виховання активної і творчої особистості, яка, на відміну від людини-виконавця, здатна адаптуватися до стрімких змін, генерувати оригінальні ідеї, приймати нестандартні рішення та вчитися впродовж усього життя. І завдання школи – намагатися віднаходити все нові й нові шляхи реалізації цих якостей, використовувати засоби підвищення мотивації навчання школярів.

Особливе місце у структурі освіти належить початковій ланці, яка має створити всі умови для розкриття природних і творчих потенціалів дитини, оскільки цей період є фундаментом подальшого успішного навчання учнів в основній школі. Пріоритет надається навчанню самостійно добувати потрібну інформацію, вичленити проблеми, шукати шляхи їх раціонального розв'язання, вміти критично мислити, застосовувати набуті знання для вирішення нових завдань.

Педагогічною технологією, яка дає змогу вирішити ці завдання, є *діяльнісний підхід*, який зв'язує *проблемні та проектні, дослідницько-експериментальні й пошукові* методики в цілісну педагогічну систему. Її мета – розвиток особистості учня на основі засвоєння ним не лише знань, умінь і навичок, а насамперед узагальнених способів навчальних дій шляхом цілеспрямованої, науково обґрунтованої організації власної навчально-пізнавальної діяльності.

Дослідження проблеми

Проблема діяльності розроблялася у філософії за участі представників німецької класичної філософії (Г. Гегель, І. Кант, Л.Фейєрбах, Й. Г. Фіхте, Ф. Шеллінг). Провідні радянські психологи (Л.С. Виготський, П. Я. Гальперін, В. В. Давидов, Д. Б. Ельконін, О. М. Леонтьєв, С.Л. Рубінштейн, В. Д. Шадріков та ін.) розкрили основні положення теорії розвитку психіки дитини — теорії діяльності: цілеспрямованість, предметність, склад та побудова, практичний та теоретичний рівень, ідеї щодо ієрархії діяльностей і визначального типу діяльності тощо.

Принцип «навчання за допомогою діяння» проголошували американські (Д. Дьюї, В. Кілпатрик, Е. Коллінгс) та радянські (С. Шацький, І. Свядковський) дослідники. У 60-70 роках ХХ століття педагоги Ю. К. Бабанський, І. І. Ільясов, Л. В. Занков, І. Я. Лернер, М. І. Махмутов, М. Н. Скаткін та ін. займалися виявленням умов

ефективного впровадження діяльнісного підходу у навчально-виховний процес школи.

У 2016 році ідеї щодо діяльнісного підходу знайшли розвиток в основах Стандарту освіти (орієнтири змісту освіти Нової української школи), як інструмент упровадження компетентнісної парадигми освіти й оновленого змісту державних стандартів.

Те, що я чую, я забуваю.

Те, що я бачу, я пам'ятаю.

Те, що я роблю, я розумію.

Конфуцій

Як відомо, ми засвоюємо:

10% того, що **читаємо**

20% того, що **чуємо**

30% того, що **бачимо**

50% того, що **бачимо і чуємо**

70% того, що **говоримо**

90% того, що **говоримо і робимо**

У Державному стандарті початкової школи передбачені наступні компетентності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність.

Саме діяльнісний підхід у навчанні і спрямований на розвиток ключових компетентностей і наскрізних умінь особистості, це застосування

теоретичних знань на практиці, формування здібностей до самоосвіти і командної роботи, основа успішної інтеграції в соціумі і професійної самореалізації.

Діяльнісний підхід – це така організація навчально-виховного процесу, за якої головна увага приділяється активній, різнобічній, продуктивній, максимально самостійній навчально-пізнавальній діяльності учнів. Суттю діяльнісного підходу є розвиток особистості учня на основі засвоєння ним способів дій. Саме тоді школяр зможе сам учитися в класі та вдома. Ці способи – основа формування компетенцій *«уміння вчитися самостійно»*.

Визначними рисами цього підходу є:

- постановка цілей, реалізація шляхів, переборення труднощів;
- результат – це вихід з навчально-пізнавальної діяльності в самоосвіту – і далі перехід до творчої діяльності;
- ця діяльність організовується систематично, відпрацьовується (тренується) до рівня компетентності (автоматизму, звички);
- це власна діяльність дитини (ключове слово «власна»);
- у такій діяльності слід активно задіяти психічні процеси (сприйняття, пам'ять, уяву, увагу, емоції, мотивацію);
- особливе місце в діяльнісному підході – видам навчально-пізнавальної діяльності: пошук інформації, робота з сучасними джерелами, аналіз, систематизація;
- учень повинен навчитися здійснювати самоконтроль власної діяльності.

Реалізація діяльнісного підходу в навчально-виховному процесі виходить із таких базових принципів:

- навчання і виховання організовується як єдина цілісна система;
- в основу освітньої роботи покладається педагогічно вивірена, спеціально організована власна діяльність кожного учня, яка організовується в зоні його найближчого розвитку;
- процес здобуття знань забезпечується як результат власних пошуків дитини, навчальною діяльністю якої керує вчитель;
- педагог приходить на урок не з готовими відповідями, а з питаннями, які треба розв'язати у спільній діяльності;
- зовнішня мотивація учнів до навчання замінюється запуском внутрішньої мотивації дитини, стимулюванням бажання вчитися, ставити цілі, шукати шляхи та методи самонавчання, умінням себе контролювати, корегувати, оцінювати. Ефективна навчальна праця учня починається тоді, коли він сам захоче пізнавати, виявити власну активність;
- учень виступає як суб'єкт освітнього процесу;

- головним завданням учителя є організація самостійної творчої діяльності учнів, врахування психологічних вимог цього процесу;
- ставлячи за мету розвиток особистості дитини, педагоги орієнтуються не лише на засвоєння знань, умінь і навичок, а й на формування узагальнених навчальних дій, розвиток «уміння вчитися» як головну фундаментальну компетентність, яка дає змогу розвинути всі інші.

Реалізація діяльнісного підходу в навчально-виховному процесі

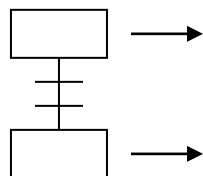
У дітей, які приходять до школи, ще не сформована саме навчальна діяльність. Спочатку вони оволодіють знаннями та вміннями у спільній діяльності з вчителем. Молодших школярів відрізняє спрямованість на навколишній світ, вразливість, допитливість. Вони з великим бажанням оволодівають новими навичками та вміннями. Діти цього віку мають наочно – образні та практичні компоненти мислення. Тому найефективнішими засобами пізнання на першому етапі є гра, використання наочності, конкретних опор, слово вчителя, колективні форми роботи. Застосування методів самостійного набуття знань із прийомами ілюстративного подання навчального матеріалу полегшує пошук співвідношень між фактами та явищами в навчальній інформації, підвищує рівень самостійності учнів у навчанні.

До уроків підбираю цікавий матеріал. Учні цікавляться ним, з бажанням самі беруть додаткові завдання.

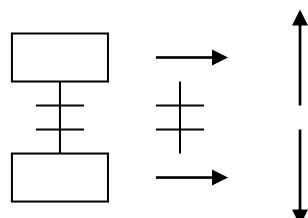
На уроках вчу дітей складати схеми, таблиці, використовувати їх у подальшому засвоєнні матеріалу.

Наприклад, на уроках української мови (2 кл.) вивчаємо тему «Синоніми. Антоніми». Визначаємо суть цих понять, складаємо відповідні схеми.

Синоніми – це слова, які схожі за значенням, але різні за написанням.

Антоніми – це слова, які протилежні за значенням, різні за написанням.

На уроках математики, коли аналізуємо певний вид задачі, виділяємо її математичну суть, фіксуємо у вигляді таблиць, схем.

Було	
Прийшло	
Стало -	?

Було	
Вийшло	
Залишилось	?

Далі працюємо за схемами, виконуючи такі завдання:

Читаємо схеми;

Зіставляємо задачу з відповідною схемою;

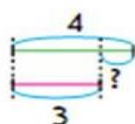
Шукаємо у підручнику (або складаємо свою) задачу до поданої схеми;

Складаємо обернену задачу.

Наприклад:

Прочитай умову задачі. Подумай, про що можна запитати. Обери відповідну схему та вираз. Розв'яжи задачі.

- 1) Бабуся загорнула в зелений папір 4 подарунки, а в рожевий — 3.
- 2) Бабуся приготувала онукам 7 подарунків, 4 з них — для онуки.
- 3) Бабуся приготувала онукам 7 подарунків, 3 з них — для онука.

$$4 + 3$$

$$4 - 3$$

$$7 - 3$$

$$7 - 4$$

Робота зі схемами та опорами розвивають мислення дітей, вчать порівнювати, узагальнювати, дають можливість краще розуміти та відтворювати матеріал спочатку із вчителем, а потім самостійно.

Особливу увагу на своїх уроках приділяю культурі читання та слухання, навчаю дітей прийомам пошуку інформації (робота із підручниками, словниками, енциклопедіями), прийомам короткого та раціонального запису (написання плану, анотації тощо). В цьому мені допомагають складені для

учнів рекомендації «Як працювати з підручником», «Як вивчити вірш», «Як розв'язати задачу» та ін..

Евристичні види самостійних робіт містять у собі пізнавальні завдання, що змушують учня аналізувати, діставати нову інформацію. Для виконання таких завдань діти використовують знання, здобуті раніше. Так, спираючись на вже відоме, учні з'ясовують, наприклад, чому неможливе на землі життя без рослин (ЯДС), як виконати множення двоцифрового числа на одноцифрове (математика) тощо.

Успішність діяльності учнів визначається умінням педагога добирати найдоцільніші способи опанування учнями різних умінь.

На уроках намагаюся створювати ситуації, в яких учень повинен:

- захищати свою думку, наводити на її захист аргументи, докази, користуватися здобутими знаннями;
- ставити запитання вчителю, товаришам; з'ясовувати незрозуміле, поглиблювати процес пізнання;
- рецензувати відповіді товаришів, твори, інші творчі роботи, вносити корективи, давати поради;
- ділитися своїми знаннями з іншими;
- допомагати товаришам, коли вони відчують утруднення, пояснювати незрозуміле;
- спонукати учнів знаходити не одне лише рішення з декількох самостійно зроблених;
- практикувати вільний вибір завдань, переважно пошукових, творчих;
- створювати ситуації самоперевірки, аналізу особистих пізнавальних і практичних дій;
- урізноманітнювати діяльність, включати в пізнання елементи праці, гри, цікавинки, художньої, громадської та інших видів діяльності;
- викликати інтерес до колективної діяльності, на основі якої відбувається формування активної позиції.

Дільнісний підхід реалізую поєднуючи різні педагогічні технології, а саме *проблемне, розвивальне навчання, інтерактивні технології, технологію критичного мислення*.

Суть *інтерактивного навчання* полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної, позитивної взаємодії всіх учнів. Інтерактивні технології дають змогу на основі внеску кожного з учасників процесу навчання у спільну справу отримати нові знання й організувати спільну діяльність від окремої взаємодії до широкої співпраці. В інтерактивному навчанні учні навчають один одного. Відбувається

колективне, групове, індивідуальне навчання, навчання у співпраці, коли вчитель і учні — рівноправні суб'єкти навчання. На уроках це робота в парах, в малих групах, ігрові прийоми «Два — чотири — всі разом», «Карусель», "Акваріум".

В результаті організації навчальної діяльності за таких умов у класі створюється атмосфера взаємодії, співробітництва.

Організація інтерактивного навчання передбачає використання дидактичних і рольових ігор, моделювання життєвих ситуацій, створення проблемної ситуації. Вирішення певних проблем відбувається переважно в груповій формі.

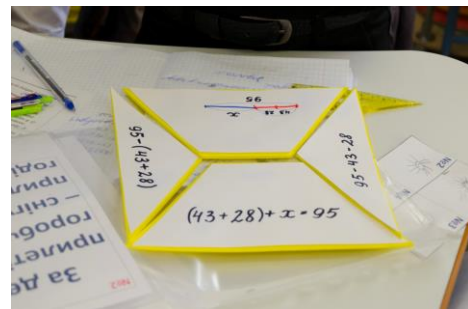
Наприклад.

Математика.

Тема: Розв'язуємо задачі складанням рівняння.

Робота в групах:

1. Прочитайте задачу. Подумайте, проста вона чи складена.
2. Оберіть схему, рівняння до неї. Поясніть в групі свій вибір.
3. Складіть із обраних частин – пазлів - квадрат.
4. Запишіть обране рівняння в зошит, розв'яжіть його.
5. Сформулюйте та запишіть відповідь до задачі.

ЯДС Тема «Театр тіней»

Діти в групах створюють реквізит під свою казку, обирають ролі, влаштовують спектакль.

Під час роботи в парах виконуємо такі вправи: обговорюємо завдання, короткий текст, вчимося визначити ставлення партнера до того чи іншого питання, твердження і т.д.; виконуємо аналіз роботи один одного; формулюємо підсумок теми, що вивчається тощо.

Фронтально обговорюємо проблеми у загальному колі. Це такі прийоми як "Мікрофон" (надається змога кожному сказати щось швидко, по черзі, висловити свою думку чи позицію), «Незакінчені речення», "Мозковий штурм", "Навчаючи — вчуся", "Дерево рішень" та ін.

Наприклад.

Вивчаємо авторську казку «Тоніно, якого ніхто не бачив».

«Мозковий штурм»

- Що таке казка?
- Які бувають казки?
- Яка казка називається авторською або літературною?
- З якими літературними казками знайомі?

Вправа «Продовж фразу».

1. Сьогодні я довідався
2. Я зрозуміла, що
3. Мене здивувало (засмутило, зацікавило)
4. Тепер я

Вправа «Інтерв'ю»

1. Хто такий Тоніно? Що ви про нього думаєте?
2. Як би ви вчинили на місці героя? Поясніть чому.
3. Що хотів донести до нас Джанні Родарі? Поясніть свою думку.

В оновлених (2017 р.) навчальних програмах для початкової школи і основної спостерігаємо:

- домінування діяльнісних результатів (учень/учениця обчислює, спостерігає, аналізує, моделює, досліджує, трансформує, фотографує, працює в групі і т. д.) над знаннями, фактологічними (учень/учениця знає або розуміє);
- зростання чисельності і варіативності діяльнісних форм організації навчально-виховного процесу (у вигляді рубрик): екскурсій, демонстрацій, практичних робіт і практичних завдань, дослідницьких і лабораторних практикумів, організації спостережень, міні-проектів тощо.

Діяльнісно зорієнтовані завдання побудовані на актуальному для учнів матеріалі, моделюють практичні життєві ситуації, мають особливу структуру (часто включають різні ілюстративні або умовно-графічні зображення), задають практичну діяльність.

Наприклад, в 3 класі під час роботи з курсу ЯДС діти виконують практичні роботи з картою, з глобусом, з термометром, визначають сторони горизонту, «створюють» вулкан, вимірюють пульс; досліди «Вода розчинник», «Довжина тіні», із світлом, ґрунтом, вітром тощо.

Методика *проектного навчання* передбачає інтегрування знань та практичного досвіду. Цінність цього методу полягає в тому, що, з одного

боку, це форма діяльності учнів, яка спрямована на отримання практичного результату, а з іншого — це інтерактивна технологія, що створює умови для особистісної взаємодії (особливо стосується колективних форм роботи)

В початковій школі діти працюють над створенням міні-проектів, це «Планети Сонячної системи», «Чудеса України», «Пори року», «Улюблені книжки», «Яка користь від математики», «Мій бюджет» тощо.

**Перед людиною є три шляхи до пізнання:
шлях мислення – найбільш благородний,
шлях наслідування – найбільш легкий і
шлях особистого досвіду – найбільш важкий.**

Конфуцій

В реалізації діяльнісного підходу мені допомагають прийоми технології *критичного мислення*. Саме завдяки критичному мисленню традиційний процес пізнання знаходить індивідуальність і стає свідомим, безперервним та продуктивним.

Ефективними прийомами розвитку критичного мислення молодших школярів є **завдання – пастки**.

Формуюю завдання і пропоную неправильну відповідь. Наприклад, порахувати кількість звуків у слові *лінь*; визначити кількість слів у реченні. Вислуховую відповіді дітей, зіставляємо їх. Серед відповідей можуть бути помилкові. Це забезпечує виховання звички довіряти собі не менше ніж іншим.

Завдання-пастки, що розрізняють понятійну і життєву логіку. Наприклад, яке слово довше: *весна* чи *зима*, *дим* чи *дім*? Чи є родичами слова *ягня* і *вівця*, *будинок* і *будівельник*.

Завдання, що формують уміння учнів запитувати необхідну інформацію. Наприклад.

Гра «Так – ні». Учитель задумує слово, а учні відгадують його, запитуючи інформацію. Запитання формулювати так, щоб учитель відповідав: так або ні. Наприклад, задумане слово зошит. Діти запитують: Це істота? З конкретним значенням? Це одяг? і т. д.

Дані завдання – пастки сприяють розвитку критичного мислення, а також впливають на гуманізацію навчання, відповідальне відношення до навчання.

Види робіт щодо стратегій впровадження розвитку критичного мислення на уроках у початкових класах

Етапи уроку	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
I.	"Мозкова атака" "Гронування" "Кубування" "Питання-відповідь" "Передбачення"	"Читання в парах, групах", «Мозковий штурм»	"Інтерв'ю", «Робота в групах», «Карусель», «Дискусія», «Вільне письмо»	"Інтерв'ю", «Попереднє керівництво», «Діаграма Венна»
II.	"Передбачення за ключовими виразами" (заголовком, малюнком)	"Система позначок" "Реакція читача", Створення проблемної ситуації, «Кубування», «Порушена послідовність»	"Джигсоу", "Порушена послідовність", «Створення проблемної ситуації»	"Написання звіту за різними джерелами", «Створення проблемної ситуації», «Реакція читача», «Щоденник подвійних нотаток»
III.	"Кубування", "Гронування" "Питання - відповідь", "Речення з відкритим кінцем", "Діаграма Венна"	"Сенкан", "Дискусійна сітка", «Створення проблемної ситуації», «Тестування», «Самостійна робота», «Дискусія», «Запитання до автора».	"Огляд галереї", "Понятійна таблиця", "Коло ідей", «Тестування», «Самостійна робота», «Сенкан»	Вільне письмо", «Тестування», «Самостійна робота», «Кутки»

Ігровий прийом «Кубик Блума»

Назви числа при додаванні; відніманні; множенні; діленні?

Поясни, чи може значення суми дорівнювати одному з доданків? ($5+0=5$)

Значення добутку дорівнювати одному з множників? ($5 \cdot 1 = 5$)

Коли значення добутку дорівнює нулю? ($0 \cdot 5 = 0$) Частка дорівнює нулю?

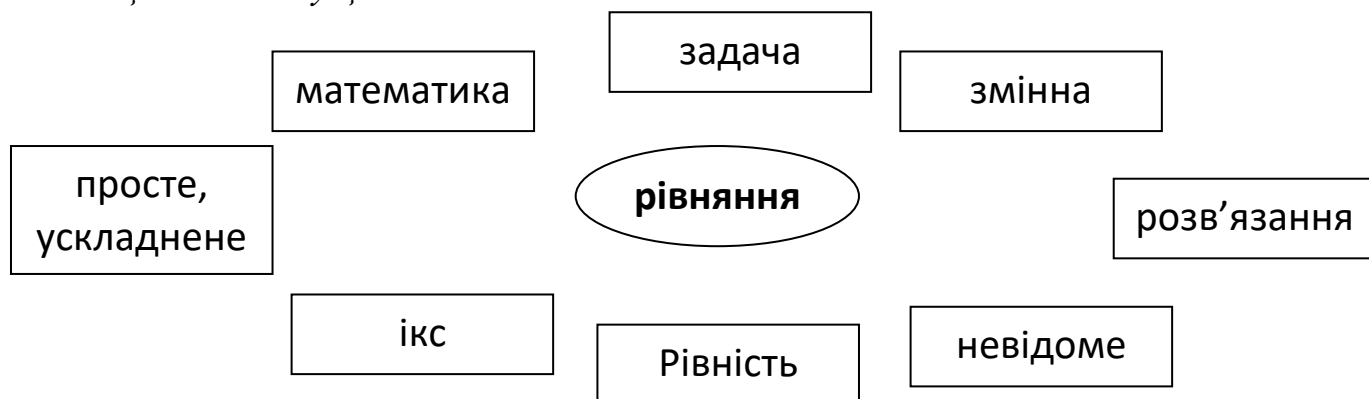
($0 : 5 = 0$)

Наведи приклад, щоб значення різниці дорівнювало зменшуваному .

($5 - 0 = 5$)

Запропонуй вираз, в якому часта буде дорівнювати 1. ($5 : 5 = 1$)

Асоціативний куц «Рівняння»

Діаграма Венна «Речення і словосполучення»

Передбачення. Робота з казкою «Тоніно, якого ніхто не бачив».

Передбачення за заголовком.

Пелюстка №1: Як ви думаєте, яким був Тоніно? Чому його ніхто не бачив? (Відповіді дітей)

Читання вчителем зачину та зав'язки (ст.40).

Пелюстка №2: Чи виправдалися ваші припущення? Про що дізналися? Яка проблема порушується в казці? Що буде далі?

Спонукають учнів до активної діяльності завдання на розвиток пам'яті, уваги, мислення. Тому постійно на своїх уроках використовую ігрові прийоми для розвитку цих процесів. Сформовані пам'ять, увага, мислення необхідна умова для реалізації діяльнісного підходу в навчанні.

Математичний диктант з цеглинками ЛЕГО.

- Запам'ятайте число та колір.

Обчисліть вирази. Напишіть букви, які відповідають отриманим числам.

- Яке слово вийшло? (Рівняння)
- Оцініть свою роботу. Хто отримав все слово, піднімає 5 пальчиків.
- Ви здогадались, як можна розв'язувати задачі? Так, за допомогою рівнянь.

Для ефективного застосування діяльнісних технологій, вчитель повинен старанно планувати свою роботу. Наприклад, при плануванні та проведенні уроку відкриття нового знання з математики намагаюся дотримуватись такої структури (за діяльнісним методом):

1. Організаційний момент: самовизначення до діяльності.

Даний етап процесу навчання передбачає включення у діяльність (хочу працювати); і змістовний момент (можу працювати).

В учнів повинно виникнути позитивно емоційне напруження. На початку уроку роблю гарні побажання учням, пропоную побажати успіхів один одному, даю дітям подумати, що їм потрібно для успішної роботи на уроці.

2. Актуалізація знань.

На цьому етапі повторюється матеріал, який необхідний для відкриття нового матеріалу, для виявлення утруднення в індивідуальній діяльності кожного учня, ставиться проблемна ситуація. Одне із головних завдань – поставити проблему перед учнями, що забезпечить можливість правильно побудувати проект виходу із утруднення. Діти одну хвилину намагаються самостійно знайти правильне рішення, свої відповіді записують на дошці.

3. Постановка проблеми (ситуація інтелектуального розриву)

На даному етапі уроку запитую в учнів, де виникло утруднення; визначаю, чому воно виникло; учні формулюють тему та ставлять перед собою мету уроку.

4. Побудова проекту виходу із утруднення:

На цьому етапі уроку відбувається вибір методів та способу управління діяльністю. Учні у комунікативній формі обдумують і обговорюють різні варіанти відповідей, вибирають оптимальний варіант, фіксують його вербально та знаково. Побудований спосіб дій використовують для розв'язання задачі, яка визвала утруднення. Учні виводять новий алгоритм.

Учитель при обговоренні може використовувати діалог, який підводить до діяльності, групову або парну роботу.

5. Первинне закріплення (розв'язування типових завдань з коментуванням). Більшість типових завдань на новий спосіб дій виконується з коментуванням учнів, бо промовляння забезпечує можливості розуміння дитиною навчального матеріалу та його запам'ятовування.

6. Самостійна робота з самоперевіркою (самоконтроль і самооцінка).

Під час даного етапу використовується індивідуальна форма роботи: учні самостійно виконують завдання нового типу і здійснюють їх самоперевірку, покроково порівнюють з еталоном. Необхідно формувати в учнів аналітичні вміння: знайти помилку, з'ясувати її причину та продумати спосіб виправлення; оцінити власну діяльність на цьому етапі уроку, співвіднести досягнуті результати з поставленою метою уроку. Емоційна направленість етапу заключається в організації, по можливості, для кожного учня ситуації успіху, яка мотивує його до включення в подальшу пізнавальну діяльність.

7. Повторення (включення знань у систему сформованих).

Організовуючи цей етап, підбираю завдання, які включають тренування раніше вивченого матеріалу.

8. Рефлексія уроку

На цьому етапі фіксується у мовленні нове правило (алгоритм); організовується самооцінка учнями своєї навчальної діяльності.

Для успішної реалізації технології діяльнісного методу навчання, створюю проблемну ситуацію проблемним формулюванням питань, задач, завдань пошукового характеру. На уроках математики, наприклад, можна частіше використовувати проблемну ситуацію з ускладненням, яке викликається практичним завданням, не схожим з попередніми. Вчитель ставить питання, які допомагають школярам зрозуміти закладене в проблемній ситуації протиріччя. Узагальнюючими питаннями можуть бути такі:

- Хто здогадався, яка тема сьогоднішнього уроку?;
- Яке виникає питання?

При діалозі можлива поява неточних або абсолютно помилкових відповідей учнів. Адже використання проблемних ситуацій на уроках відбувається із зіткненням думок учнів. Здогадатися, прийти до більш точних відповідей допомагаю учням наступними питаннями:

- Хто думає інакше?;
- Хто може висловити думку точніше?;
- Хто ще хоче сказати?

Якщо новий матеріал не складний, і учні справляються із завданням самостійно, можна у декількох учнів запитати відповіді. Як правило, вони бувають різні, тому доречна репліка:

- Завдання було одне, а результати різні. Чому так вийшло?;
- Чим це завдання не схоже на попереднє?

Вчитель створює проблемну ситуацію і забезпечує вирішення трьох завдань: більш якісне засвоєння знань; потужний розвиток інтелекту, творчих здібностей; виховання активної особистості. При цьому, учень формулює навчальну проблему і відкриває нові знання, лише для нього самого, а не для всього людства, висловлюючи її в найпростіших формах.

Отже, активна пізнавальна діяльність – один із головних критеріїв якості підготовки учнів, а сприятливий мікроклімат спілкування в класі – це шлях до успіху. Діяльнісний метод навчання молодших школярів знімає в учнів страх перед помилкою, вчить сприймати невдачу не як трагедію, а як сигнал для її виправлення. Такий підхід до вирішення проблем, особливо у важких ситуаціях, необхідний і в житті: у разі невдачі не впадати в зневіру, а шукати і знаходити конструктивний шлях вирішення проблеми.

Тому перспективність розвитку особистості дитини залежить від спільної діяльності з педагогом, що передбачає розвивальне спілкування, яке сприяє саморозвитку, формуванню творчої особистості, спонукає до пізнання, самовиявлення. Як зазначав В.Сухомлинський, *«усі наші задуми, усі пошуки і побажання перетворюються на порох, якщо немає в учнів бажання вчитися»*. Будуючи кожен урок як цілісний творчий процес, використовуючи інноваційні методи навчання та виховання, організовуючи взаємодію з учнями, яка ґрунтується на емпатії, пріоритеті індивідуальності, вчитель зберігає унікальність, самотність кожної дитини, розвиває креативність мислення. Така діяльність сприяє підвищенню мотивації до праці, розвитку інтелекту, дає відчуття успіху в навчанні.

Використані джерела

1. Державний стандарт початкової школи – 2018р.
2. Концепція Нової української школи
3. Горгош Л.І. Інтеграція традиційних та інноваційних технологій в навчально-виховному процесі початкової школи // Розкажи онуку – 2009 - №1-2.
4. Дідик О. В. Компетентнісно орієнтовне навчання // Х.: Основа. – 2010.
5. Новиченко О. З досвіду використання інтерактивних технологій / О.Новиченко // Початкова освіта.- №41. – 2007.
6. Інноваційні технології навчання в початковій школі / Упорядники: В. П. Телячук, О. В. Лесіна. – Х.: Вид. група «Основа», 2007.
7. Савченко О.Я.Дидактика початкової школи-К.:Генеза,1999